

הפורתח בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu

דרשו ד' ועוזו

קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום ראשון י' אלול תשפ"ג | דף היומי בבלי: קידושין יד | דף הכולל: גיטין סט.
דף היומי בהלכה: מסימן קנ"ט סעיף י' עד סעיף י"ד.
מוסר: אהבת חסד - 'לענין כל הטוב' עד 'גם יתבונן האדם'.
קנין חכמה הלימוד השבועי: שער השמחה "וצריך אדם לחקור"

**ברמת אלחנן היתה עסוקה אחת הנשים בתליית
כביסה. השכן מלמעלה השליך בפזיזות סיגריה
בוערת ושרף כליל את אחת החולצות. האיש
לא טרח להתנצל, וודאי שלא העלה בדעתו
לשלם את הנזק, וחמתה של האישה בערה בה**

ויתרת? זכית. רבי שלמה לזונשטיין שליט"א על סגולת הויתור

הביע בפשטות את הסכמתו...
כאשר הסתיימה קריאת התורה, פתאום חדרה אל הכרתם של
שני האחים המשמעות של מה שביקשו מן היהודי חשוך הבנים...
שש עשרה שנה הוא מצפה לילדים, ואנו נטלנו את הסגולה מידינו!
- הרהרו בצער - והיהודי הצדיק אפילו לא אמר מילה...
הם ניגשו בבושת פנים לבקש את סליחתו, אך בן דודי הרגיע
אותם ואמר: 'הרבה סגולות ניסיתי בימי חיי, אך את סגולת הויתור
עדיין לא נסיתי עד היום'...
כעבור שנה, בראש השנה, ניגשו השניים אליו והודיעו לו כי
השנה הם יקנו לו את מפטיר חנה. היהודי טען שהוא אינו צריך,
אך הם התעקשו ורכשו עבורו את המפטיר. אך באמת כבר לא
היה צורך בכך, שכן סגולת הויתור פעלה את פעולתה, ולאחר
מספר חודשים, בפסח, חבקו הוא ואשתו את התאומים...

מעשה דומה התרחש בקרית הרצוג, באחד ממנייני האברכים.
שני מתפללים התברכו בבנות בזו אחר זו, אולם לשניהם לא היה
אפילו בן אחד. העולם נוהג להתלוצץ ולומר שאב לשבע בנות
הינו עשיר יותר מאדם שברשותו שבעה מיליון דולר. משום שבעל
שבעת המיליון רוצה תמיד עוד, ואילו האב לשבע בנות, מסתפק
במה שיש לו...

סגולות רבות מאד נאמרו לזקוקים לישועות, אולם סגולה
אחת, המצליחה לחולל פלאות, נדחקה לקרן זווית... ולא רבים
מצליחים לקיימה.
מן הראוי שאף לסגולת הויתור ניתן מקום של כבוד בין שאר
הסגולות, שכן לא אחת היא מועילה אף יותר מן האחרות...
התברכתי בבן דוד יקר, שבמשך שבע עשרה שנה ציפה לילדים
משלו, אולם לא זכה לפרי בטן, וכעבור שנות ההמתנה הארוכות
הללו התברך בתאומים.
השמחה היתה עצומה והרקיעה שחקים, אולם רק לאחרונה
נודע לי הסיפור המופלא שעומד מאחוריה:
ישנה סגולה ידועה לחשוכי בנים, לקנות את עליית מפטיר
ולעלות לתורה ביום הראשון של ראש השנה במפטיר חנה. בן
דודי רכש עלייה זו בכסף מלא.
לקראת העלייה הרביעית ניגשו אליו שני אחים וסיפרו לו את
מצוקתם: שניהם קנו עליות, ומכיון שאין מעלים לתורה שני אחים
בזה אחר זה, ובעל הקורא אוזז כבר ב'שלישי', הם חוששים שלא
יתאפשר לשניהם לעלות, ולכן מבקשים הם ממנו להתחלף איתו.
האחד יעלה לתורה כעת ל'רביעי', הוא יעלה לתורה בעליה הבאה
ל'חמישי', והאח הנוסף יעלה ל'מפטיר'.
הפתרון היה פשוט מאוד, רק ששניהם לא הבחינו ממי הם
מבקשים אותו... ובן דודי הצדיק, שהבין יפה את משמעות הויתור,

בקשר לכך סיפר הגאון רבי אליהו לופיאן זצ"ל, על עשיר גדול שהחזיק ברשותו כלב נאמן ששירת אותו בנאמנות גדולה. פעם אחת יצא העשיר לדרך ארוכה לצרכי מסחרו, וכמובן כלבו המסור ליווה אותו במסע הארוך. כדרכו של כלב, היה הכלב עולה מהעגלה ויורד ממנה חליפות, רץ קדימה ואחורה, נעלם ושב וחוזר חלילה.

לפתע פתאום, עמד הכלב תחת גלגלי העגלה ולא הניח לעגלה לנסוע. העשיר שהדרך אצה לו, ניסה לגרש אותו עם מקלו, אך הכלב אינו זע ממקומו. דחף אותו העשיר בכח עם המקל הגדול, אולם הכלב קפץ מיד, שכב תחת גלגלי העגלה ועצר את נסיעתה. ניסה העשיר בכה וכה, עד שלבסוף היכה את כלבו בחזקה, הכלב קפץ הצידה, והכרכרה המשיכה במהירות בדרכה. כעבור זמן מה, הבחין העשיר שהכלב איננו... בלית ברירה הוא פקד על העגלון להשיב את העגלה אחורנית. כאשר הגיע למקום שבו עמדה העגלה קודם לכן, הבחין בשלולית של דם.

'נראה שהכיתי אותו חזק מדי' סבר האיש, וכאשר הבחין בטיפות דם על הדרך המשיך בסקרנות לעקוב אחריהן כדי לגלות היכן נמצא כלבו.

כאשר הסתיים שביל טיפות הדם, הוא הבחין בכלבו השוכב גוסס על גבי שק כסף שנפל לו מעגלתו... הכלב שהבחין בשק שנפל, ניסה בכל כוחו למנוע את נסיעת אדונו, וגם כאשר קיבל מכת מוות מן האדון, חזר לשמור על השק, ועליו מת ולבסוף... 'ומה הנכם חושבים?' סיכם רבי אליהו לופיאן את דבריו, ושאל את שומעי לקחו, 'האם יזכה אותו כלב בגן עדן על נאמנותו מעוררת ההתפעלות לאדונו?'

'ודאי שלא יזכה לגן עדן, משום שזהו טבעו של כלב, שכולו לב. ולכן גם אם יקבל מכות מוות מאדונו, הוא ימשיך לשמור בכל כוחותיו על כספו! זוהי הסיבה לכך שהוא נקרא 'כלב', משום כך הוא לא יקבל שכר...'

רק בני אדם המתמודדים עם קושי, ומצליחים להכניע את יצרם יזכו לקבל שכר. הקושי שמתלווה לקיום המצוות ולהתגברות על המידות, הוא סיבת השכר הגדול.

ולכן, בימים אלו, בהם אנו תוהים מהי הדרך שבה נבחר כדי לגלגל עלינו רחמי שמים, ראוי שננסה להעביר על מידותינו ולהתגבר על רגשותינו גם בשעה שאנו מן הנעלבים. ובזכות האוכף שנניח על גבנו נזכה לשעה טובה, לחיים ולשלום.

('ומתוק האור' - אלול)

והנה, נודע לשני האברכים דנן שישנה סגולה עתיקת יומין כדי לזכות לבנים זכרים, והיא לקנות את עליית 'כל הנערים' בשמחת תורה. כבר בהזדמנות הראשונה עמדו השניים והתחרו ביניהם על הזכייה בעלייה זו, כשכל אחד מכריז על מחיר גבוה יותר.

המחירים עלו ועלו, עד שלבסוף הרים אחד מהם את ידיו ונכנע, וחברו זכה בעלייה הנכספת. השמחה היתה גדולה, אולם האברך הבחין כי פניו של חברו, שלא זכה, נפולות הן... מיד ניגש אליו, ובפשטות נתן לו את העלייה, כשהוא מברך אותו: 'ה' יברך אותך בבנים זכרים כבר בשנה זו!' מאז חלפו שנתיים, לעולה בעליית 'כל הנערים' נולדו שתי בנות, ואילו לאברך השני, שויתר, נולדו שני בנים... זהו כוחו של המוותר!

המצליח להתגבר על רגשותיו ולהעביר על פשעי זולתו, יזכה שמן השמים יעבירו אף על פשעיו, שכן כך למדונו חכמינו זכרונם לברכה: הקב"ה נושא עוון ועובר על פשע, למי הוא נושא עוון? למי שעובר על פשע.

ולא די בכך, אלא שהעולם כולו מתקיים עבורו, כמובא בגמרא (חולין פט, א): 'אמר רבי אילעא, אין העולם מתקיים אלא בשביל מי שבולם את עצמו בשעת מריבה, שנאמר: תולה ארץ על בלימה'. ברמת אלחנן היתה עסוקה אחת הנשים בתליית כביסה. השכן מלמעלה השליך בפזיזות סיגריה בוערת ושרף כליל את אחת החולצות. האיש לא טרח להתנצל, וודאי שלא העלה בדעתו לשלם את הנזק, וחמתה של האישה בערה בה.

כעסה כי רב היא ניגשה אל הרב זילברשטיין וסיפרה לו דברים כהווייתם. הרב, שידע על קושי גדול שהיא עוברת בתוך ביתה, הורה לה: 'אל תאמרי אפילו מילה אחת, אלא פני לריבון העולמים, ואמרי לו: 'ריבוננו של עולם! אני העברתי על מדותי, אנא העבר לי גם אתה'...

כדי לבצע את הסגולה הזו אין צורך להרחיק לכת או לחפש אחריה במחוזות עלומים, אלא קרוב הדבר לכל אחד ואחד, ומצוי בהישג יד בתוך הבית פנימה. אמנם אין ספק שהקושי לעשות זאת הוא גדול ביותר, וכמעט שאי אפשר לעמוד בו, אולם דווקא בגלל הקושי הגדול, זוכים לשכר הגדול...

האזינו לתוכנית 'הפוח בכל יום' בקו השיעורים של דרשו

כל הכתבות והתוכן משודרים להאזנה מדי יום מפי הרב אברהם פוקס

077-2222-666 שלוחה 31

'בוא רגע לחלון' - היא אמרה לו - 'אתה רואה את מכונית ה'קאיה' הקטנה, שמת לב שחסמת אותה? אם היית הולך לשיעור תורה בוודאי לא היית חוסם רכבים', אבל הוא, במרומי המרפסת של חדר המלון, המשיך לשתוק

הרב חיים זאיד שליט"א על שיעור תורה, השגחה פרטית, וים כינרת

והופ אני מגיע למקלחת וחסר שמפו. מיד הלכתי לחדר שירות של המלון שם יש עגלה שיש את כל המוצרים שצריך ולקחתי משם שמפו, ופה משהו מוזר קורה למול עיניי. בזווית עיני אני רואה את המנקה עם קופסת תכשיטים. היא בוחנת אותה מפה לשם ומכל הכיוונים, כמובן היא עמדה למול הקיר והסתירה את הכל. זה גם מה שגרם לה לא לראות אותי. כשהיא סיימה להסתכל היא עטפה את הקופסא בצעיף והכניסה לתיק. אני שראיתי את הנעשה לנגד עיניי הבנתי שמדובר בגניבה, אך בעקבות ההתארגנות לשבת אמרתי שאני ילך עוד כמה זמן ואני יודיע את זה לבעל המלון שזה יעבור לטיפולו ויעשה כרצונו בעניין.

אני שוב חוזר לחדר וצעקות רמות נשמעות מהחדר למטה. "איפה התכשיטים שלי", אומרת האישה לבעל. והבעל איך שהוא מנסה לנחם אותה, "בטוח שכחת את זה בבית, לא הבאת את זה לפה", והאישה לא מוותרת ונשארת בשלה שהיא הביאה את התכשיטים והם פשוט נעלמו מהחדר. מפה לשם הוא אמר לה שהוא ראה מודעה שהרב זאיד נמצא במלון ולכן החליטו שניהם לבוא אליי.

הם מגיעים אליי ושוחחים את הצרה שקרתה איתם בהעלמות התכשיטים. אני שהבנתי את העניין החלטתי לעשות עליו סיבוב קטן כדי שאצא מרווח מכל הכיוונים, ישבתי איתו ופתחתי את דבריי בשאלה שהפנית אליי: "תגיד, אתה יודע מי חיבר את 'עלינו לשבח'", הוא חשב קצת וענה לי שזכור לו שנפל פתק משמיים ומזה כתבו את עלינו לשבח. הנהנתי בראשי והוספתי לומר לו, "אנחנו נעשה את אותו הדבר, אתה תלך למסדרון ותקרא פרק קי"ט בתהילים עשר פעמים, אם תהיה התפתחות, אז או שאתה תבוא אליי או שאני יבוא אליך". סגרנו את העניין והוא הלך לדרכו. מיד לקחתי דף ועט וכתבתי על הפתק "מי שלא הולך לשיעורי תורה שווה שהוא חוסם רכבים, שווה שנגנבים לו התכשיטים", שמתי בתוך שקית וזרקתי לו למרפסת.

לאחר זמן מה שהוא הלך לחדרו הוא מגיע למרפסת ומגלה את הפתק בתוך השקית, הוא זעק מהתרגשות ומיד עלה אליי עם הפתק בידו. אמרתי לו שיראה לי את הדף, הוא מראה לי ואני מיד הכנסתי בו מוסר. "זה אומר שאתה חייב לקבוע לעצמך שיעור תורה. אתה מבטיח שאתה יכול לעמוד בזה, ללכת בכל יום החל מהשבת לשיעורי תורה?", הוא אפילו לא היסס ומיד הסכים עם העניין.

מספר מגיד המשרים הרב חיים זאיד שליט"א את הסיפור המדהים הבא:

הזומנתי לשבת בבית מלון בעיר טבריה, המלון שכן על צלע הר ממש בסמיכות לכנרת מה שהצריך בנייה מדורגת, דהיינו מרפסת מעל מרפסת שרואים אחד את השני ולא אחד מעל ממש. אני מגיע למלון, מחנה את רכב הקאיה שלי ועולה לחדר, מכין כוס קפה ויושב במרפסת.

כעבור זמן מה נזכרתי שלא עשיתי מקווה, כמובן מה יותר מהודר מאשר הכנרת, אמנם במבט עיניי אני מגלה שהאוטו שלי חסום על ידי יונדאי, חסום טוטאלית אין שום מצב לזוז, ממש מולי הוא חנה בלי רחמים. לא היה הרבה זמן לחשוב כי היה לי עוד כמה ארגונים לפני שבת, לכן תפסתי את הרגליים וצעדתי לעבר הכנרת, שכאמור נמצאת במרחק הליכה יחסית מבית המלון.

אחרי שסיימתי את הטבילה בכנרת חזרתי לבית המלון ופנית לקבלה. הודעתי להם שמישהו חסם לי את הרכב בחוץ ואני לא יכול להזיז את הרכב. הם מצידם לא היו מוכנים לטפל בטענה שזה לא תפקידם, ואם אני רוצה הם יוכלו מקסימום להזמין משטרה שהיא תברר למי שייך הרכב ותקרא לו להזיז אותו ממול הרכב שלי. אני שמעתי את הדברים, חשבתי ביני לבין עצמי וקיבלתי החלטה שמשטרה במקרה הזה אסור לערב, כי הנה עוד מעט שבת ואין כל עניין לעשות בלגן, ופשוט אני צריך להאמין בבורא עולם שבזכות השתיקה שלי אוכל לצאת מתי שאצטרך.

משם המשכתי לחדרי ושוב חזרתי למרפסת. עמדתי מול הנוף המשתקף מהחדר, ולפתע אני שומע אישה מדברת מתחתי ואומרת לבעלה, "אתה לא הולך לשיעורי תורה", והוא משיב לה "שוב התחלת עם השיעורי תורה, אני לא הולך נקודה", "אבל תקשיב", היא מנסה להשחיל בין דבריו, "בוא רגע לחלון, אתה רואה את המכונית הקטנה של הקאיה, שמת לב שחסמת אותה? לכן אמרתי לך, אם היית הולך לשיעור תורה בטוח שלא היית חוסם לו את הרכב, הייתה בך יותר התחשבות בשני". ההוא שתק, ואני מלמעלה בהלם מוחלט. רגע קטן הפריד בינו לבין כוס התה החם שבידי. שידע עם מי הוא התעסק... אבל שוב קיבלתי על עצמי את אותה קבלה 'חיים, תשתוק, תן לבורא עולם לסדר לך הכל'.

פינתי את דרכי להיכנס למקלחת ולהתארגן לכבוד שבת,

הטיפול בגניבה השארתי לבעל המלון.
כשחזרתי לבעל התכשיטים כשהקופסא היקרה בשווי חמש
עשרה אלף שקל ביד, הוא כמעט התעלף מולי. הבאתי לו את
הקופסא והזכרתי לו את ההבטחה ללכת לשיעורי תורה.
רבותי, זה כוחה של אמונה, זה הפועל היוצא מההשגחה
הפרטית של ה' יתברך בעולמו.

(אור שרה)

לאחר ששמעתי את דבריו, פניתי לבעל המלון וקראתי לו
שיבוא איתי ביחד אל המנקה בגלל שהיא גנבה תכשיטים. מנהל
המלון הגיע איתי יחד וכשהגענו אליה היא אפילו לא הכחישה,
היא ניסתה לומר שהיא מצאה את זה, אבל מיד דחיתי את דבריה
בטענה שזה שלי ושראיתי את זה עטוף בצעיף בתוך התיק. היא
נלחצה מכל הסיפור הזה ומיד החזירה לי את התכשיטים, ואת

מעודי לא שמעתי הגדרה מוצלחת כל כך... ככה במילה אחת להגדיר את כל מערכת ה'עבודה' האלולית? נדהמתי בעצמי.. אבל לי זה עשה את האלול כפשוטו. קראו ותיהנו

הרב ישראל היימן עם הווארט שיעשה לכם את האלול

שמח' וה'חפץ חיים'. בלעגם הם ניסו להראות כביכול מלחמה כזו
היא לא בת המציאות. כששמע על כך מרן הגר"ח מבריסק, הוא
הסכים עם הדברים ואמר שאכן כך הייתה המציאות שרק אנשים
בעלי דרגה כה'אור שמח' וה'חפץ חיים' יצאו למלחמה, אלא שהם
נצחו בה למעלה מדרך הטבע!]

נתאר לעצמנו את השבויה הזו הבאה להינשא לאחד מגדולי
ישראל החוזרים מהמלחמה. היא הייתה עד היום אישה נכריה
פשוטה ואנונימית והיא הולכת להפוך לאשת אחד מגדולי וצדיקי
הדור. לכאורה מה מקום לצער יש כאן? איזה ביטוי צריך לתת
לעולם שהיא משאירה מאחוריה? היא זוכה ל'שידרוג' בלתי
נתפס, אז מה המקום לירח ימי בכי?

אלא שעם כל החשיבות של הנישואין לאיש האשכולות
הצדיק והרוחני, היא מחוייבת להיפרד מאביה ומאימה. הגעגועים
לאבא ולאמא שוברים את ליבה. צריך לאפשר לה לבטא אותם!
מבאר הזוהר הקדוש, הגעגועים האלו לאבא ולאמא הם הם
תכלית העבודה בימי האלול!!!

יש הרבה צורות לבטא את העבודה ולנסות להסביר את חובת
האדם אל מול החודש הנפלא הזה בו אנו זוכים כל שנה להתקרב
ולהתעלות. מילת המפתח היא **הגעגוע**!

לא משנה באיזה מצב אדם נמצא, לא משנה מה הוא השיג
או לא השיג בשנה החולפת. בחודש הזה, עת מתנוצצת המיית
המלכת בורא העולם על כל מעשיו, יושב האדם ומתגעגע לאבא
שבשמים. כוסף ומשתוקק להתקרב עוד ועוד ולהוסיף מעלה על
מעלותיו ודרגה על דרגותיו.

ובכתה את אביה ואת אימה - דא אלול!! להתגעגע!!

משם אפשר להתחיל לטפס במעלה ההר בואכה הימים
הנוראים.

מעודי עוד לא שמעתי הגדרה מוצלחת כל כך...
במילה אחת קולעת להגדיר את כל מערכת ה'עבודה'
האלולית.

אברך יקר תלמיד חכם עצום נאם השבוע בפני קבוצת בחורים
יקרה ובתוך דבריו הוא אמר ווארט נפלא ושובה לב. הוא הצליח
להגדיר את כל ההרגשים הנעים על המסלול של 'פלצות' המלכה'
'יראת ה'' או כל מילה שלא נתן לכך בקשר לעבודה הרוחנית
אותה אנו מנסים לעבוד בימים אלו.

בפרשה האחרונה אותה קראנו אך אתמול בבתי הכנסת מובא
הנושא של 'אשת יפת תואר'. בזוהר הקדוש מובא על הפסוק
'ובכתה את אביה ואת אימה ירח ימים' - 'ירח ימים - דא אלול'.
הדברים כמובן טעונים ביאור, מה הקשר בין החיוב לתת
לאשת יפת תואר הבאה משביית העכו"ם את החודש לבכות את
אביה ואת אימה לבין החודש המרומם והנשגב בו אנו נמצאים,
חודש של קרבת ה' וביקוש חיי הרוח.

אלא שביאור הדברים הוא, הלא בצאת העם למלחמה עומד
הכהן הגדול ומכריז על החוזרים מעורכי המלחמה. הוא 'מנפה'
מהיוצאים את כל אלו שיכולים להביא מורך בלב הלוחמים או
לפגום ברוח הקרב בין היוצאים למלחמת המצווה.

אחרי הרשימה של נושאי הנשים נוטעי הכרמים ובוני הבתים,
מכריז הכהן על כל מי שירא מעברות שבידו ואפילו אם דיבר בין
הנחת תפילין של יד לשל ראש, ומצווה אותם לחזור הביתה.
כלומר, היוצאים למלחמה היו אלו הנקיים מכל נדנוד של
חטא, אלו השלמים בעבודתם וברוחניותם עד לאחת.

[כידוע המעשה עם המשכילים שביימו הצגה של מלחמת
מצווה ע"פ התורה, ומתוך המאות שיצאו למלחמה, אחרי כל
אלו שחזרו בגלל כל הסיבות המנויות, נותרו במלחמה רק ה'אור

ואז נזכר ששכח את ההמחאה ברכב. הוא שב אל המכונית, פתח את הדלת והוציא את ההמחאה. ואז נחרד לגלות שלושה גברים מקיפים אותו. מפיהם נדף ריח חריף של אלכוהול

בחודש אלול לא מתפשרים על פחות ממיליונים

הוא מקבל כל בקשה. אולי יש בכיסי כמה דולרים, אבל לאלוקים יש מיליונים להעניק לנו.

ג'ייקובס הופתע לראות שדבריו מתקבלים בליבו של האיש שרק לפני רגע ניסה לשדוד אותו. הוא לא המתין לתגובתו והמשיך: 'אתה יודע מה זה תפילין? אם תניח תפילין אני בטוח שאלוקים יקשיב לבקשתך'.

בעודו מדבר פתח ג'ייקובס את תא המטען של הרכב והוציא את התפילין שלו. 'הושט את ירך ונניח תפילין', אמר לגברתן. השרוול הקרוע בחולצתו של האיש הקל על ג'ייקובס להניח את התפילין על זרועו.

ברגע שהאיש החל לומר 'שמע ישראל', נרטבו עיניו מדמעות. כשסיים אמר לו ג'ייקובס בקול נרגש: 'אלוקים נמצא כאן איתך. בקש ממנו כל מה שליבך חפץ'. שמואל-יענקל עמד בשקט ועצם את עיניו.

אחד החברים בקבוצה הסתובב בעצבנות הלך ושוב. 'בואו נלך כבר', דרש מחבריו. 'אתה תחכה. אני מתפלל', פסק הענק בהחלטיות. החבר השלישי הביט בתדהמה על כל הנעשה. ג'ייקובס פנה גם אליו ושאל לשמו.

'מישל', השיב במבטא צרפתי. 'האם אתה יהודי?', שאל ג'ייקובס. 'לא, אני קתולי. אימא שלי הייתה יהודייה אבל הפכה לקתולית. הנאצים הרגו את הוריה והיא גדלה במנזר'.

'אתה יהודי!', קרא ג'ייקובס בהתרגשות. 'אם אימך נולדה יהודייה הרי היא יהודייה, וגם אתה יהודי. פעם יהודי, תמיד יהודי. היום הזה הוא כמו יום הבר-מצווה שלך. תניח תפילין ונערוך לך בר-מצווה'.

מישל חזר אחרי ג'ייקובס כמיטב יכולתו על ברכות התפילין. עיניו נצצו בחיות, והוא נראה כנער יהודי מבלבל, או אולי כמו נסיך אבוד, שמזהה פתאום ברחוב את אביו המלך.

בתיקו של ג'ייקובס היו שתי פרוסות עוגה שלקח מחגיגת ברית המילה. כל הארבעה חלקו את הפרוסות. 'לחיים!', קרא ג'ייקובס והרים את העוגה שבידו.

חבריו החדשים, היהודים שמואל-יענקל ומישל, הודו לו בחום. הם לחצו ידיים והתחבקו 'חכו רגע', אמר להם ג'ייקובס בטרם נפרדו, 'הנה הדולרים'.

'אין צורך, זה בסדר', אמר שמואל-יענקל ונופף לו בידו לשלום.

(שיחת השבוע)

שלושת הגברים החסונים שהקיפו אותו פתאום הטילו על צבי ג'ייקובס אימה. 'יש לך כסף?', אמר הענק מביניהם בקול עמוק, והניף את ידו לעבר צווארו. האיום היה ברור.

זה היה בחודש אלול תשמ"ט. ג'ייקובס היה בדרכו לביתו, לאחר שהשתתף בחגיגת ברית מילה בניו-גרזי. הוא עצר את מכוניתו ליד סניף הבנק שלו כדי להפקיד המחאה. את המכונית החנה במגרש החניה שמאחורי הבנק, והוא יצא לכיוון הבנק.

ואז נזכר ששכח את ההמחאה ברכב, הוא שב אל המכונית, פתח את הדלת והוציא את ההמחאה. כשהסתובב לסגור את הדלת נחרד לגלות שלושה גברים מקיפים אותו. הם היו לבושים מכנסי ג'ינס מרופטים וחולצות טריקו בליוות. מפיהם נדף ריח חריף של אלכוהול.

הבחור שעמד בצד שמאל אחז בקבוק ויסקי ומעיניו ניבטה הבעה מרושעת. הצעיר מימין נראה ידידותי יותר ומפוחד מעט. אבל הבחור שעמד באמצע היה ענק. קעקועים כיסו את כל זרועותיו החשופות.

הוא ביקש כסף, אבל היה ברור לג'ייקובס שזו אינה בקשה אדיבה... המחשבות בראשו דהרו. 'הישאר רגוע', אמר לעצמו. 'לכל דבר שקורה יש סיבה. הכול לטובה. יש לפחד מאלוקים לבדו'.

המסרים החסידיים שלמד בישיבה על אמונה וביטחון בה' החלו לחלוף במחשבותיו. הם היו הגיוניים בישיבה, אבל עכשיו במבחן המעשה?

'כן', השיב, 'יש לי כמה דולרים בשבילכם', אמר בעודו מחזיר את ההמחאה למכונית ונועל את דלתותיה.

מפיו יצאה שאלה: 'אולי מישהו מכם יהודי?'. הוא ידע שזה כמעט בלתי אפשרי.

'כן, אני יהודי', אמר הבחור המגודל. ג'ייקובס לא האמין למשמע אוזניו. 'אתה יהודי?!', קרא בתמיהה. 'יש לך שם יהודי?'

'שמואל-יענקל בן משה', אמר המגודל בגאווה.

'האם חגגו לך בר-מצווה?', שאל ג'ייקובס.

'בהחלט', השיב שמואל-יענקל, והחל לזמר את ברכות ההפטרה.

ג'ייקובס הקשיב ושאל: 'אז למה אתה מבקש רק כמה דולרים,

כשאתה יכול לבקש מיליונים?...

הבעת תמיהה עלתה על פניו של הענק וג'ייקובס המשיך: 'אנחנו בחודש אלול. אלה ימים שהמלך נמצא השדה, קרוב לכל יהודי ומאזין לבקשותיו. זה הזמן שלנו לבקש ממנו. הוא נמצא כאן ברחוב, איתך ואיתי, ואנחנו יכולים לבקש ממנו הכול. בראש השנה הוא חוזר לארמונו, ואז כבר לא יהיה כל-כך קל להיכנס אליו. עכשיו

מיליוני מלאכים נקבצו ובאו לדין, נושאים בכנפיהם, צרורות של זכויות, שעות לימוד תורה ארוכות ומייגעות, זכויות של מצוות רבות, תפילות ארוכות ונלהבות. הכל עלה אל שולחן הדיינים שבחנו וברקו, אך לא קבעו דבר

גילוי מסעיר בחלום הלילה על כרטיס הכניסה לגן עדן

עדות מטלטלת ומסעירה מבית דין של מעלה:

רבי שמעון סיפר בראשית דבריו, כי לא ניתנה לו הרשות לספר ולחשוף אלא טפח מהנעשה בשמי מעל, ועל רוב הדברים כבר אמר הכתוב 'כבוד אלוקים הסתר דבר'. עם זאת, התייחס לשאלה שנשאל לגבי מה נעשה בדינו, ותיאר מהנעשה בבית דין של מעלה:

מיליוני מלאכים נקבצו ובאו לדין בעניינו של רבי שמעון, נושאים בכנפיהם צרורות של זכויות. שעות לימוד תורה ארוכות ומייגעות, זכויות של מצוות רבות, תפילות ארוכות ונלהבות. הכל עלה אל שולחן הדיינים, הדיינים בחנו וברקו, החלו לחשב חשבוננו של עולם האמת. במתח רב ובציפיה דרוכה הביט רבי שמעון במתחולל לנגד עיניו, מצפה שהזכויות הללו יעניקו לו את כרטיס הכניסה הנכסף לגן עדן. אך בית הדין דן ארוכות, בחן את כל הזכויות הללו, ועדיין - הדיינים לא קבעו דבר, כנראה, אין די בזכויות עד עתה!

כמה נורא יום הדין הגדול! שבו והגיעו המוני מלאכים, צרורות של תפילות, תיקוני חצות, מצוות רבות שקיים רבי שמעון במסירות ובהקפדה. כל אלו עשו רושם רב בשמים והדיינים התייחסו אליהם בכובד ראש, אך עדיין, למרבה החרדה, רבי שמעון עומד ומביט כיצד הדיינים קובעים פה אחד: 'זה עדיין לא מספיק!'

לא ייאמן! אחד מצדיקי ירושלים, שעבודת התפילה שלו היתה לשם דבר, שתפילתו נישאה שעות ארוכות, שכל קריאת שמע שלו ארכה שעות! - אך זה לא מספיק! ושעות לימודו, התמדתו העצומה, מצוותיו הרבות ומידותיו התרומיות - עדיין לא הספיקו, עדיין לא נחרץ גורלו לגן עדן! ועודו עומד וחרד, מתוח ודואג, מי יודע מה ייפסק לבסוף, מה יוכרע לגביו.

ואז, הגיעו משלחות של מלאכים, והעלו על השולחן את היום השבועי בו כיתת רגליו למען עניי ירושלים. סיפרו כיצד התמסר לעשיית חסד, וזכויות החסד הם שהכריעו את גורלו: 'זכאי בדינו, ישר לגן עדן!' - הכריז הכרוז, ורבי שמעון, בבת שחוק על שפתיו, בישר זאת לידידו שנשארו בעולם הזה, למען יידעו הכל ויבינו: כרטיס הכניסה לגן עדן, תלוי גם בחסד, תלוי גם בעשייה למען הזולת. בוודאי ש'תלמוד תורה כנגד כולם', אבל כל יהודי חייב לשלב גם חסד, כי חסד הוא חלק ממהותו של יהודי!

(עלון ביתר עוז)

שני ידידים אהובים חיו בירושלים של מעלה, אנשי מעש ויראי אלוקים, אותם הכיר ואת סיפורם סיפר הגה"צ רבי אליהו רוט זצ"ל. שני הצדיקים היו רבי שמעון קלפוס זצ"ל ורבי מרדכי אהרן שיינברגר זצ"ל, דמויות הוד משרידי דור דעה, שעבודת השם שלהם נודעה בשערים. הם היו תלמידי חכמים מופלגים שעסקו בתורה בהתמדה ללא הרף, לצד תפילתם המרוממת שנישאה שעות ארוכות בדבקות.

לצד זאת, עסקו השניים גם בחסד, ונהגו לכתת רגליהם פעם בשבוע לקבץ צדקה פרוטה לפרוטה, אותה חילקו לעניי העיר המשוועים לעזרה. כך נהגו השניים במשך שנים רבות, בהקדישם שעות רבות וארוכות למלאכת החסד הטבועה בדמם. הם לא הביטו על ערכם ורוממותם, לא ביקשו כבוד לעצמם, ועסקו בחסד יום אחד בשבוע.

לימים, חלה רבי שמעון קלפוס את חוליו האחרון, ממנו לא קם. כשמצבו החמיר, קרא לידידו הרב שיינברגר ושוחח עמו ביחידות שיחת פרידה ארוכה ונרגשת, במהלכה ביקש הרב שיינברגר בקשה לא שגרתית:

'הן היינו יחדיו בעולם הזה ידידים קרובים' - אמר בדמעות שליש, 'ידינו לא משה זה מזה, עסקנו יחדיו במגוון פעולות תפילה, תורה וחסד. מבקש אני ממך בקשה אחת: שבעלותך השמימה ולאחר שייפסק דינך בבית דין של מעלה, שתבוא אלי ותעדכן אותי מה נעשה בדינך, שתספר לי כיצד התגלגלו הדברים!'

אכן, בקשה לא שגרתית, שאפשר לשמוע רק בין שני צדיקים של ממש. ורבי שמעון, קודם שנפרד מידידו, הבטיח כי באם יתאפשר לו - יקיים את הבקשה במלואה, ויבוא לספר מהנעשה בבית דין של מעלה.

ויהי לתקופת הימים, אין ויהי אלא לשון צער. הצדיק רבי שמעון הסתלק לבית עולמו, מותיר אחריו משפחה שבורה ורצוצה, את תושבי ירושלים המבכים את לכתו, וידיד קרוב ואהוב - הרב שיינברגר, שהצטער צער רב. לצד הצער הגדול, המתין וציפה הרב שיינברגר בדריכות לקיום ההבטחה, ייחל לפגוש את ידידו שיבוא לספר מהנעשה בכבשוננו של עולם.

ואכן, כמה חודשים אחר כך, התגלה רבי שמעון לרבי אליהו רוט זצ"ל בחלום הלילה, ואחר כך גם לידידו הרב שיינברגר זצ"ל. באופן מפעים, סיפרו שניהם את הדברים בעדות אישית תואמת,

קידושין דף י"ד

כיצד הציל הגאון רבי אליהו חיים מייזל אשה שנזקקה לחליצה מיד עושקה?

בית הלוי הנעל

למחרת, מגודל רצונו לקחת חבל במצוה רבה זו. בינתיים הלכה האשה שוב אל בית הרב וסיפרה לו אודות עצתו של 'יוסף ליבער'. שאל אותה הרב: "מהיכן הוא שמע על הצרה שלך, מי גילה לו רז זה? האם סיפרת למישהו על כך?".
"לא" - ענתה האשה.

"ובכן", אמר הרב בחכמתו, "אני חושש שזהו זיוף חמור המגיע ישר משלחנו של גיסך... כנראה הוא שלח מישהו בשם 'יוסף ליבער' להשיא לך עצה רעה זו. ובכן, שמעי לעצתי ועשי כדבריי: גשי נא לסוחר אחר המתעסק ביהלומים לא אמיתיים, והזמיני טבעת חדשה עם יהלום לא אמיתי, ואותה תמסרי אותה ליוסף ליבער כדי שיוא מחור לקחת ממך את הטבעת (האמיתית), ונראה מה יהיו חלומותיו". וכך אכן עשתה האשה. ומכאן התנהל הכל כפי שהרב שיער בחכמתו. כמה שעות לאחר שמסרה את הטבעת ליוסף ליבער כדי שיכין כביכול טבעת מזוייפת כדוגמתה, הגיע גיסה אל הרב ואמר כי התיישב בדעתו והוא מוכן לתת חליצה בחנם. וכך הוה, הוא נתן לה חליצה, ולמותר לציין שיוסף ליבער לא חזר אל האשה להביא לה טבעת מזוייפת כפי שהבטיח...

עברו כמה ימים, ובעיר התפשטה שמועה כי בעיר הסמוכה פרץ ריב גדול בין הגיס הנ"ל לבין אדם אחר, והוא אף הפלה באותו אדם מכות, בצעקות נמרצות על כך שהוא העלים ממנו את הטבעת האמיתית שקיבל מהאשה ובמקומה נתן לו טבעת מזוייפת [זאת לאחר שבדק את הטבעת שקיבל ממנו אצל סוחר יהלומים].

וכך התגלתה האמת בפני כל, שהנוכל ההוא היה אכן שליח של היבם, ששילם לו כדי שילך ויפתה את האלמנה שהוא, 'יוסף ליבער', רוצה לעזור לה, אבל באמת היה רק מחופש ליוסף ליבער, ואחר שלקח מהאלמנה את הטבעת הסיר מעליו את התחפושת ונתנה לגיסה, ואח"כ חזר למקום מגוריו בעיר הסמוכה. אבל אחרי שנודע לגיסה שהטבעת שקיבל היתה מזוייפת, חשד בשליח (יוסף ליבער) שהחליף את הטבעת, ולכך פרצה מריבה גדולה ביניהם...

אחר כך, כשהפליאו בני העיר את חכמתו הגדולה של הרב, התבטא ואמר שזו עצת המשנה: "איזהו חכם הלומד מכל אדם" - ואף מרמאי, שבאותה קדירה שרצה השליח-הרמאי לבשל את הרמאות, באותה קדירה נתבשל...

(גליון קנין תורה)

בעיר 'לודז' נפטר יהודי בלי להשאיר אחריו ילדים ל"ע ואשתו הוזקקה לקבל חליצה מגיסה, אחיו של בעלה הנפטר. אולם, גיסה, רוח אחרת היתה עמו, ובמקום לקיים כפשוטו את מה שנצטווה על-פי תורה [שחוץ מהציווי הוא גם טובה גדולה להנפטר - כידוע מהזהור הקדוש], החליט 'לעשות מזה כסף' ודרש בעבור החליצה סכום גדול של כסף. וגם כשענתה האשה ואמרה שאין בידה סכום כזה, דרש ממנה שתתן לו את הטבעת היקרה שעליה, שהיתה משובצת יהלום יקר מאד.

בצר לה הלכה לביתו של רב העיר הגאון רבי אליהו חיים מייזל זצ"ל, שהיה ידוע גם כפיקח עצום, וסיפרה כי גיסה דורש תמורת החליצה את טבעתה היקרה, שהיא בעצם כמעט כל הונה ורכושה עלי אדמות. הרב הורה לה שלא לתת לו כלום, והוא ישתדל לפעול אצלו שיתן לה חליצה בחנם אין כסף.

הרב שלח לקרוא את היבם והזהיר אותו שיתן לה חליצה בלא שום תמורה, ובאם לאו - יאלץ להשתמש בדרכים אחרות, ואז 'פרשת הכסף' תצא לרשות הרבים והוא יסבול מזה חרפות ובושות... האיש הזה היה איש מכובד - 'א' שיינער איד', ופחד מאד מגילוי הדבר ברבים, אבל מצד שני תאות הממון התגברה בו והוא לא היה מוכן לוותר על הטבעת היקרה. הוא התחנן בפני גאב"ד לודז' שלא יפרסם הדבר ברבים וימתין עד השבוע הבא, ובינתיים הוא יתיישב בדבר.

והנה למחרת התייצב יהודי בשם 'יוסף ליבער' בפתח ביתה של האשה, ואמר לה כדברים האלה: "אני, יוסף ליבער, מתעסק ביצירת יהלומים מזוייפים. הגיעה לאזניי הצרה הגדולה שאליה נקלעת, שהיבם אינו רוצה לתת לך חליצה, ונפל במוחי רעיון נפלא כיצד להצילך מהמבוכה הזאת. אני אכין עבורך טבעת מזוייפת הדומה בצורתה בדיוק לטבעת המקורית, את הטבעת הזאת תתני לגיסך וכך יסכים לחלוץ לך והכל על מקומו יבוא בשלום.

אולם הקב"ה הכניס תבונה בלב האשה שלא להתפתות אחר עצה זו, היא חששה שעלולות לצאת מכך כמה תוצאות לא טובות. הרי גיסה ירצה להראות את הטבעת המבין ביהלומים, וכשיוכח לראות שהיא מזוייפת, הוא יוציא עליה שם רע שהיא שקרנית וזייפנית, וכדי בזיון וקצף. לכן ענתה לו האשה שהיא רוצה לחשוב על הדבר, וברגע שתחליט להשתמש בעצתו היא תפנה אליו. אך 'יוסף ליבער' השיב לה כי היא אינה צריכה להטריח עצמה אליו, והוא כבר יחזור אליה

איזו כוונה נדרשת בנטילת ידים לסעודה?

ראובן השופך את המים, ואין צורך בכוונתו של שמעון. ואף אם ראובן הוא ילד מתחת לגיל בר מצוה - כוונתו מועילה; אך יש אומרים, שדווקא אם הוא מעל גיל שש. והזמן שבו צריך לכוון לשם נטילה לאכילה, הוא לפני יציאת המים מהכלי, כדי ששפיכת המים מהכלי תעשה לשם הנטילה. [שו"ע קנט, יג, ומשנ"ב עו; בו"מ דרשו, 72-73, וראה שם, 75]

הנוטל ידים לסעודת פת, צריך לכתחילה לכוון לשם נטילה המועילה לאכילת פת. ובנוסף, עליו לכוון לשם המצוה דרבנן של נטילת ידים לסעודה, וכדעת השולחן ערוך והגר"א, שהכלל 'מצוות צריכות כוונה' - דהיינו, שהכוונה לקיום המצוה הכרחית לקיומה - אינו רק במצוות דאורייתא, אלא גם במצוות דרבנן. ואם ראובן נוטל את ידי שמעון, די לכתחילה בכוונתו של

הנוטל ידיו לסעודה ללא כל כוונה - האם צריך ליטול שנית?

ואדם הרגיל ליטול ידים בכלי רק לאכילת פת, וביתר הפעמים שצריך לרחוץ את ידיו (מלבד בנטילת ידים של שחרית), כגון לאחר יציאה מבית הכסא, עושה זאת ללא כלי - יש שהורה שאם נטל ידיו בכלי, ולא התכוון לשם אכילת פת, נחשבת נטילתו מאליה כנטילה עם כוונה, כיון שמעשיו מוכיחים על כך. [שו"ע קנט, יג, משנ"ב עה, שעה"צ סו, וביה"ל ד"ה ולכתחילה; בו"מ דרשו, 72-73]

בהמשך לאמור: לדעת רוב הפוסקים, בדיעבד, אם הנטילה נעשתה ללא כוונה כלל, לא מצד השופך את המים, ולא מצד הנוטל את ידיו לסעודה - הנטילה כשרה, כיון שבפועל ידיו טהורות, והכוונה לשם אכילת פת ולשם מצוה, אינה מונעת את טהרתן. אולם, יש מהראשונים שסבורים שהנטילה פסולה, ולכן במידת האפשר יש ליטול שנית, אך ללא ברכה. וראה להלן.

מה נהגו כמה מגדולי ישראל לעשות לפני נטילת ידים לסעודה?

המכוסים, וכדומה, כדי שיתחייב בנטילה לכל הדעות, ויוכל לברך עליה. ואינו נחשב כגורם 'ברכה שאינה צריכה', משום שנצרך לעשות כן כדי לצאת מידי ספק. ואכן, היו מגדולי ישראל שנהגו לעשות כן לפני כל נטילת ידים לסעודה, כיון שתמיד כאשר ידיהם נטמאו, נטלו אותם באופן הראוי לסעודה, וידיהם היו שמורות בטהרה. [ביה"ל קנט, יג, ד"ה ולכתחילה; בו"מ דרשו, 74 ו-76]

כאמור, הנוטל את ידיו ללא כוונה לשם אכילת פת, עליו ליטול שנית, ללא ברכה. ולפי זה, אדם שנטל את ידיו לאחר יציאה מבית הכסא, וכדומה, ועשה זאת באופן הראוי לנטילת ידים לסעודה, ושומר את ידיו בטהרה, וסומך לנטילה זו חפץ לאכול סעודת פת - עליו ליטול שנית, אך ללא ברכה. ברם, בכל מקרה כזה, רצוי שיטמא את ידיו על ידי נגיעה במקומות

* ישנם שני תנאים בסיסיים לנטילת ידים: כלי ו'כח גברא'. ולכן, טבילת הידים, או שְכשוּכוֹ, במים שְבְכְלֵי - אינם נחשבים לנטילה. אולם, לדעת בעל הלכות גדולות, שכשוך הידים בכלי נחשב לנטילה. ואם חיברו כלי לקרקע - נחלקו הפוסקים אם אף לדעת בה"ג השכשוך בו נחשב כנטילה. ואם יָצְרו כלי בדבר המחובר לקרקע - נחשב הכלי כקרקע, ולכל הדעות אין השכשוך בו נחשב כנטילה.

* מיכל מים שבתחתיתו קבוע ברז - יש אומרים שאין ליטול ידים ישירות מן הברז; אך לדעת פוסקים רבים, ניתן ליטול מן הברז, בתנאים מסוימים. ולכתחילה, יש להעדיף נטילה מכלי רגיל.

מה שלמדנו לפני מאה ימים:

אם לא קראו בשבת את פרשת מסעי - האם ניתן להשלימה בשבת הבאה?

ניתן להשלימן; וכן אם לא קראו במספר שבתות - נחלקו הפוסקים אם ישלימו רק את הקריאה האחרונה שהחסירו, או את כל הקריאות. וקריאות התורה של שני וחמישי ומנחה של שבת, קריאת המועדים, או 'ארבע פרשיות' - אינן ניתנות להשלמה ביום אחר. [משנ"ב קלה, ה-ח, שעה"צ ה, וביה"ל ב, ד"ה שבת; בו"מ דרשו, 12; וראה שם, 14]

ציבור שלא קראו בתורה בשבת בבוקר - יקראו לפני אמירת 'אשרי' בתפילת מנחה. ואם לא עשו כן, ישלימו את הקריאה בשבת הבאה, לפני קריאת הפרשה של אותה שבת; ולא ישלימו בימות החול. ואם מדובר בפרשיות ויחי, פקודי, בחוקותי, או מסעי, או בשתי פרשיות מחוברות, כגון אחרי מות וקדושים - נחלקו הפוסקים אם

לפתוח את היום בטוב...

הצטרף אלינו וקבל את המייל היומי של 'דרשו'
'הפוח בכל יום' לתיבת המייל שלך

סיפורים • חיזוקים • הלכה יומית • כתבות וראיונות • פרשת שבוע

להצטרפות נא שלחו מייל לכתובת

dirshu@dirshu.co.il